

Engångsplast i vården

Hanna Ljungkvist Nordin

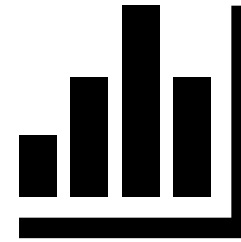
SMED – kartläggning av plastflöden i Sverige

- Vilka engångsprodukter av plast används mest i den svenska sjukvården?
- Kvantifiering per år.
- Hur behandlas engångsprodukterna i avfallsled?
- Vilka goda exempel på landsting som materialåtervinner vissa engångsprodukter av plast som finns idag?
- I vilken utsträckning används återvunnen plast i engångsprodukterna?
- I vilken utsträckning används biobaserad plast i engångsprodukterna?

Metod

- Litteraturstudie & mailkontakt med landstingen
- Inköphistorik från 6 regioner 2017 (Varuförsörjningen & SLL)
- Statistiken omfattar **inte** Folktandvården, S:t Eriks Ögonsjukhus eller privata vårdgivare.
- SLL: endast beställningar genom **ett** system (Clockwork)
- Varuförsörjningen: endast inköp över 10 000 artiklar
- Kategorisering och urval av produkter
- Uppskalning till hela befolkningen

Vanligaste artiklarna

Typ av produkt	Beskrivning	Inköpta produkter (antal artiklar, tusental)	Nationell uppskalning (antal artiklar, tusental)
Handskar 	Handskar av olika typer av plast och gummi såsom vinyl, nitril, polyisopren, polyeten, latex, m.fl.	136 000	358 000
Burkar, flaskor, lock, bägare, provrör, skålar	Förvaringsartiklar av plast med engångskaraktär.	36 000	95 000
Sprutor, kanyler	Sprutor och kanyler med eller utan nål, venprovningssset.	35 000	92 000
Förkläden, skydd, jackor, mössor, skoöverdrag, skyddsglasögon	Dräkter och skydd för stänk under operationer och undersökningar.	34 000	89 000
Slangar, tillhörande påsar, kranar, ventiler, tuber, portar, adaptrar, aggregat, munstycken, pumpar	Slangar och ventiler med en mängd syften och användningsområden.	30 000	79 000
Påsar och säckar för avfall	Påsar och säckar för olika typer av avfall.	22 000	58 000

Vanligaste artiklarna, forts.

Typ av produkt	Beskrivning	Inköpta produkter (antal artiklar, tusental)	Nationell uppskalning (antal artiklar, tusental)
Påsar och säckar för avfall	Påsar och säckar för olika typer av avfall.	22 000	58 000
Övriga instrument	Blandade instrument av plast med engångskaraktär såsom pipetter, blodstickor och dylikt.	9 000	24 000
Förslutningsplast, fickor, sterilpåsar	Förslutningsbara påsar för medicinska instrument och dylikt	4 000	11 000
Andningsmask, munskydd	Munskydd och andningsmasker för personal.	3 000	8 000
Summa	-	309 000	813 000

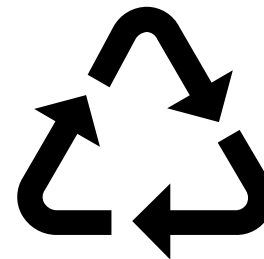
Avfallsbehandling

- 2017 genererades 64 000 ton avfall inom regionernas verksamheter.
- Andelen plast i avfallet är okänd.
- Totalt återvanns cirka 30 procent av avfallet som genererats, inklusive matavfall.
- Plastförpackningar sorteras ofta ut separat, men majoriteten av annan plast hamnar i brännbart (restavfall).

Goda exempel på materialåtervinning

- **SLL** samlade år 2017 in cirka 104 ton plastavfall från både förpackningar och engångsprodukter.
- **Region Sörmland** sorterar all plast, både förpackningar och plastprodukter, som inte är kontaminerat med kroppsvätskor
- **Region Jönköping** skickar verksamhetsavfall såsom engångsartiklar i plast, förkläden, medicinkoppar, plastbestick och kontorsartiklar i plast, för återvinning.
- Flera studier och plockanalyser genomförda

Användning av återvunnen & biobaserad plast

- Biobaserad och återvunnen plast har testats för enstaka produkter av flera regioner, exempelvis avfallspåsar och förkläden.
- Ingen kvantifiering möjlig.

Reflektioner

- Metoden gör att mängderna i kvantifieringen är underskattade.
- Ofta komplicerade värdekedjor: komplex datainsamling.
- Databrist: kartläggning och statistik i regionerna är grunden för åtgärder, både för upphandling och ökad återvinning.
- Upphandling kan göra stor skillnad: minska antalet plasttyper, använda mer återvunnet och premiera ”design för återvinning”.
- Finns stor potential att öka återvinningen (ca 80% icke-riskavfall), men volymer, insamling och logistik kan vara utmanande.
- Utbyte av erfarenheter och samordning mellan regioner värdefullt.

Tack för uppmärksamheten!

Hanna.ljungkvist@ivl.se

Nils.boberg@ivl.se